

Nazwa przedmiotu: Fortepian		Rok akademicki
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot: Wydział Dyrygentury i Wokalistyki Chóralnej, Edukacji Muzycznej i Rytmiki		2016/2017 2017/2018 2018/2019 2019/2020 2020/2021 2021/2022
Nazwa kierunku: Edukacja Artystyczna w Zakresie Sztuki Muzycznej		
Forma studiów: Stacjonarne, II stopnia	Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status modułu: obowiązkowy
Specjalność: Dyrygentura Chóralna		Rok / semestr: Rok I, semestr I-II
Język przedmiotu: polski	Forma zajęć: wykład	Wymiar zajęć: 30 godzin
Koordinator przedmiotu	Kierownik Katedry Edukacji Muzycznej dr hab. Maria Gabryś-Heyke, prof., UMFC – koordynator przedmiotu. Pedagodzy prowadzący zajęcia: dr hab. Maria Gebryś-Heyke, prof. UMFC, st. wykł. dr Aleksandra Kowalik-Burdzy, st. wykł. Tatiana Widera-Sanjines, wykł. dr Anton Lichomanow, wykł. Michał Bruliński, dr Wojciech Świętoński	
Cele przedmiotu	Przygotowanie do opracowywania partytur i akompaniamentów orkiestrowych. Przygotowanie do samodzielnej pracy z zespołem. Przygotowanie do całościowego słyszenia utworu nieznanego uprzednio i rozwijanie wyobraźni muzycznej. Praca nad sztuką plastycznego prowadzenia głosów i planów w utworach homofonicznych i polifonicznych oraz nad umiejętnością instrumentalnego słyszenia utworów fortepianowych i rejestrów instrumentu.	
Wymagania wstępne	Kandydat przedstawia program ułożony tradycyjnie: utwory wirtuozowskie/etiuda, allegro sonatowe, utwór polifoniczny, utwór dowolny. Stopień trudności utworów nie stanowi kryterium, jednakże powinien być wyższy niż program egzaminu wstępnego na pierwszy rok studiów I stopnia. Komisja formułuje opinię na podstawie jakości wykonania.	

Kod efektu	PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	Przypisanie do efektów specjalnościowych (kierunkowych)
------------	--	---

w zakresie WIEDZY (W) absolwent zna i rozumie:

1	zna poszerzony repertuar muzyki fortepianowej oraz rozumie kontekst historyczny kultury muzycznej, dostrzega jej wpływ na różne dziedziny życia, jest świadomy znaczenia edukacji muzycznej w rozwoju człowieka i roli kultury w życiu społecznym	W1
2	wzorce tworzące podstawy gry na fortepianie w zakresie gry solowej i akompaniamentu, a także improwizacji fortepianowej	W4
3	relacje pomiędzy koncepcjami teoretycznymi a praktyką gry na fortepianie z zastosowaniem zdobytej wiedzy metodycznej, własnej intuicji i emocjonalności	W6

w zakresie UMIEJĘTNOŚCI (U)

4	student potrafi swobodnie interpretować utwory reprezentujące różne style z wykorzystaniem własnej wyobraźni, ekspresji i intuicji, przekazywać idee i treści prezentowanych utworów fortepianowych	U2
5	praktycznie zastosować wiedzę pedagogiczną, psychologiczną i metodyczną w zakresie tworzenia, kształcenia i prowadzenia zespołu artystycznego oraz gry na fortepianie w ramach posiadanych umiejętności manualnych i słuchowych	U4
6	stosować efektywne metody ćwiczenia w celu doskonalenia techniki instrumentalnej na potrzeby swobodnego tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych	U6

w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH (K)

7	jest gotów do samokształcenia i doskonalenia warsztatu przez całe życie, potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu gry na fortepianie do dalszego samokształcenia	K1
8	prezentowania złożonych i wysoko wyspecjalizowanych zadań i projektów artystycznych w logicznej formie, przystępnej również dla osób nieobeznanych ze specjalistyczną terminologią, czy nieposiadających doświadczenia w zakresie pracy nad projektami artystycznymi	K3
9	wnikliwej analizy i obiektywnej oceny efektów artystycznych i konstruktywnej krytyki działań własnych i innych	K6
10	wypełniania w społeczeństwie misji na polu edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej ze szczególnym zadaniem upowszechniania muzyki chóralnej, a także – w ramach uzyskanych kompetencji – również fortepianowej	K7

TREŚCI PROGRAMOWE**Semestr I**

15

1. Utwór wirtuozowski lub etiuda.
2. Forma sonatowa: allegro sonatowe lub rondo, lub II i III część sonaty lub sonatiny (styl do wyboru: sonata lub sonatina klasyczna, romantyczna lub późniejsza – XX lub XXI wieku); lub wariacje (styl i epoka – dowolne); lub: wyciąg fortepianowy jednej z części symfonii klasycznej w opracowaniu na 1 fortepian lub na 4 ręce lub na 2 fortepiany.
3. Utwór polifoniczny (barok, klasycyzm, romantyzm, współczesny – do wyboru).
4. Utwór dowolny.
LUB: zamiast szeregu utworów w pkt 1 – 4 – wykonanie w całości cyklu utworów (np. cykl preludiów, etiud itp.)

Program powinien być dostosowany do umiejętności, zdolności i możliwości danego studenta, stąd możliwe różnice i modyfikacje w doborze treści programowych modułu.

Semestr II

15

5. Utwór wirtuozowski lub etiuda.
6. Forma sonatowa: allegro sonatowe lub rondo, lub II i III część sonaty lub sonatiny (styl do wyboru: sonata lub sonatina klasyczna, romantyczna lub późniejsza – XX lub XXI wieku); lub wariacje (styl i epoka – dowolne); lub: wyciąg fortepianowy jednej z części symfonii klasycznej w opracowaniu na 1 fortepian lub na 4 ręce lub na 2 fortepiany – inne niż w pkt 2 w semestrze I.
7. Utwór o charakterze kameralnym: dowolny utwór lub cykl utworów wokalnych z towarzyszeniem fortepianu lub instrumentalnych (na instrument dęty lub smyczkowy) z towarzyszeniem fortepianu lub na zespół kameralny (trio, kwartet, kwintet) z udziałem fortepianu (z dowolnej epoki i utrzymany w dowolnym stylu).
8. Utwór dowolny (sugerowany utwór kompozytora polskiego).
LUB: zamiast szeregu utworów w pkt 5 – 8 – wykonanie w całości cyklu utworów (np. cykl preludiów, etiud itp.), o innym charakterze i odmiennych zagadnieniach wykonawczo-interpretacyjnych niż cykl w semestrze I.

Program powinien być dostosowany do umiejętności, zdolności i możliwości danego studenta, stąd możliwe różnice i modyfikacje w doborze treści programowych modułu.

Metody kształcenia
1. Wykład problemowy 2. Praca z tekstem i dyskusja 3. Analiza przypadków 4. Rozwiązywanie zadań artystycznych 5. Prezentacja nagrań CD i DVD 6. Wszystkie inne metody stosowane przez prowadzącego przedmiot

Weryfikacja efektów uczenia się	
Metody weryfikacji	Nr efektu
1. egzamin	1 - 10
2. kolokwium	1 - 8

Korelacja efektów uczenia się z treściami i metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji			
Nr efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1 - 3	1 - 8	1 - 6	1, 2
4	1 - 8	1 - 6	1, 2
5	1 - 8	1, 2, 3, 4	1, 2
6	1 - 8	1, 2, 4	1, 2
7	1 - 8	6	1, 2
8	1 - 8	1, 3, 6	1, 2
9	1 - 8	1, 3, 5	1, 2
10	1 - 8	6	1

Warunki zaliczenia
<p>Uzyskanie zaliczenia jest uzależnione od uczęszczania na zajęcia oraz pracy indywidualnej studenta. Kolokwium/egzamin ma formę komisyjnego przesłuchania. Na poczet kolokwium/egzaminu może być zaliczony udział w koncercie lub audycji, jeżeli jeden z członków komisji był obecny na sali.</p> <p>Semestr I – kolokwium (wykonanie 3 utworów), semestr II – egzamin (wykonanie 4 utworów).</p>

Literatura podstawowa
1. Cała dostępna nutowa literatura fortepianowa odpowiadająca treściom programowym modułu. 2. Publikacje książkowe poświęcone zagadnieniom gry na fortepianie i interpretacji dzieła muzycznego: - Sieglind Bruhn, <i>Przewodnik interpretacji pianistycznej</i> , Wydawnictwo UNIA, Katowice 1998 - Wanda Chmielowska, <i>Z zagadnień nauczania gry na fortepianie</i> , PWM, Kraków 1963 - Joachim Gudel, <i>Realizacja ozdobników w muzyce fortepianowej XVIII wieku</i> , Prace Specjalne 32, AMiSM, Gdańsk 1984 - Henryk Neuhaus, <i>Sztuka pianistyczna</i> , PWM, Kraków 1970 - György Sandor, <i>O grze na fortepianie</i> , PWN, Warszawa 1994

Literatura uzupełniająca

1. Publikacje książkowe poświęcone zagadnieniom gry na fortepianie i interpretacji dzieła muzycznego (wybór):

- Andor Foldes, *ABC pianisty*, PWM, Kraków 1966
- Walter Georgii, *Ozdobniki w muzyce*, PWSM, Katowice 1966
- Andrzej Jasiński, *Z zagadnień interpretacji pianistycznej w aspekcie czasu muzycznego*, Katowice 1971
- Anna Kierska, *Nauczanie gry na fortepianie – powołanie, umiejętność, wiedza*, AM im. K. Lipińskiego, Wrocław 2011
- Lech Kozakiewicz, *Podstawy techniki pianistycznej*, Musica Iagellonica, Kraków 2008
- Josef Lhévinne, *Podstawowe zasady gry na fortepianie*, Wydawnictwo Park Sp. z o.o., Bielsko Biała 2005
- Jerzy Marchwiński, *Partnerstwo w muzyce*, PWM, Kraków 2010
- Ewa Skardowska, *Relacje w trio fortepianowym*, UMFC, Warszawa 2013
- *Umiejętność gry a vista i jej znaczenie w edukacji pianisty*, AM. im. G. i K. Bacewiczów, Łódź 2005
- Gabriela Szendzielorz-Jungiewicz, *Praktyka wykonawcza muzyki XX wieku. Sposób realizacji zajęć dla pianistów*, WSP, Częstochowa 2003

2. Publikacje książkowe i artykuły poświęcone problematyce twórczości fortepianowej (wybór):

- seria Prac Specjalnych pt. *Muzyka fortepianowa* (tomy I – XV), Akademia Muzyczna im. S. Moniuszki, Gdańsk
- Alicja Kozłowska-Lewna, *Polska sonata fortepianowa 1845-1910 na tle sonaty ogólnoeuropejskiej*, Prace Specjalne 15, AMiSM, Gdańsk 1994
- Marcin Tadeusz Łukaszewski, *Przewodnik po muzyce fortepianowej*, PWM, Kraków 2014
- Irena Poniatowska, *Muzyka fortepianowa i pianistyka w wieku XIX. Aspekty artystyczne i społeczne*, Oficyna Wydawnicza Rewasz, Warszawa 1991
- Magdalena Prejsnar, *Forma i technika dźwiękowa oraz problemy interpretacyjne w wybranych preludiach fortepianowych kompozytorów polskich XX wieku*, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2010

Kalkulacja nakładu pracy studenta potrzebnej do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się (w godz.)

Zajęcia dydaktyczne – godziny kontaktowe	30
Przygotowywanie się do zajęć	20
Praca z literaturą	20
Konsultacje	20
Przygotowywanie się do prezentacji/koncertu	30
Przygotowywanie się do egzaminu, zaliczenia	30
Inne	0
Łączny nakład pracy studenta w godz.	150 (1 pkt ECTS = 25 godz.)
Liczba punktów ECTS	6

Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
Punkty ECTS	3	3				
Liczba godzin w tygodniu	1	1				
Rodzaj zaliczenia	kolokwium	egzamin				

Możliwości kariery zawodowej

1. Student potrafi zorganizować i prowadzić zespoły wokalne i wokально-instrumentalne wspomagając się grą fortepianową.
2. Student potrafi wykonać utwór na fortepianie, jeżeli wymaga tego treść utworu wokально-instrumentalnego. Posiada umiejętność przygotowania danego zespołu do udziału w koncercie, przeglądzie, festiwalu i konkursie. Odpowiednio konstruuje program występu w zależności od poziomu i możliwości wykonawczych zespołu.
3. Student potrafi udzielić odpowiednich wskazówek wykonawczych dzieciom bądź amatorom zainteresowanym sztuką pianistyczną. Pobudzając ich wyobraźnię muzyczną, wyzwala radość słuchania i poruszania się w świecie prawdziwej sztuki muzycznej.

Data	Kto modyfikował	Czego dotyczy modyfikacja
2013/2014	Zespół pedagogów pod kier. dr hab. Małgorzaty Szpinalskiej	Określenie celów przedmiotu, wymagań wstępnych, treści programowych, efektów kształcenia, metod kształcenia i weryfikacji, korelacji, nakładu pracy studenta, zgodnie z KRK 2013/2014
19.09.2016	Zespół pedagogów pod kier. dr hab. Marcina T. Łukaszewskiego, prof. UMFC	Dostosowanie programu i karty przedmiotu do wymagań PRK.
19.09.2019	dr hab. Maria Gabryś-Heyke, prof. UMFC	Dostosowanie opisów efektów uczenia się do skorygowanych specjalnościowych efektów uczenia się, korelacji efektów uczenia się z treściami i metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji; kalkulacji nakładu pracy studenta. Zmiana karty przedmiotu (Rozporządzenie MNiSW z dn. 27.09.2018). Zmiana nazwy Wydziału.
03.12.2019	dr hab. Marcin T. Łukaszewski, prof. UMFC	Weryfikacja zgodności karty przedmiotu z katalogiem efektów uczenia się i planami studiów. Korekta karty.
30.09.2020.	prof. dr hab. W. Tchórzewska-Kapała	Aktualizacja daty i kadry pedagogicznej w tym koordynatora przedmiotu
21.10.2021.	prof. dr hab. W. Tchórzewska-Kapała	Aktualizacja daty

SPOSÓB REALIZACJI I WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ ZOSTAŁY DOSTOSOWANE DO SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ WEWNĘTRZNYMI AKTAMI PRAWNYMI UCZELNI